

วรรณคดีและวิจัยที่เกี่ยวข้อง

รัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ซึ่งมีพนักงานอยู่เป็นจำนวนมากและพนักงานส่วนใหญ่หมกมุ่นอยู่กับการทำงานและภาระกิจประจำวันมาอยู่ทุกวัน อาจจะเป็นเหตุให้สุขภาพของพนักงานเสื่อมโทรมได้ เป็นผลให้ประสิทธิภาพการทำงานลดลง การจัดและการดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการของรัฐวิสาหกิจ ก็เพื่อเป็นการส่งเสริมให้พนักงานมีสุขภาพพลานามัยอันสมบูรณ์ และยังทำให้เกิดความสมัครสมานสามัคคีระหว่างพนักงานด้วย เพื่อให้การจัดและการดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการของรัฐวิสาหกิจสำเร็จลงได้โดยดี จึงมีการแต่งตั้งคณะกรรมการกีฬาของรัฐวิสาหกิจขึ้นประกอบด้วยประธานกรรมการกีฬา รองประธาน กรรมการ และเลขานุการ ซึ่งประกอบด้วยหัวหน้าหน่วยงานต่าง ๆ หัวหน้าฝ่ายต่าง ๆ และหัวหน้ากองต่าง ๆ เป็นกรรมการรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวกับการผลิตและการให้บริการบางอย่างที่มีลักษณะพิเศษ ซึ่งจำเป็นจะต้องให้รัฐเป็นผู้ดำเนินการ เช่น กิจกรรมสาธารณูปโภคต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้เข้าใจรัฐวิสาหกิจมากขึ้นจึงขอกล่าวถึงความเป็นมาของรัฐวิสาหกิจ ความหมายของรัฐวิสาหกิจ และวัตถุประสงค์ของกรจัดตั้งรัฐวิสาหกิจพอเป็นสังเขป

ความเป็นมาของรัฐวิสาหกิจในประเทศไทย

ประวัติศาสตร์ได้บันทึกไว้ปรากฏว่า รัฐวิสาหกิจในประเทศไทยมีมานานแล้วสมัยสุโขทัยถูกบันทึกไว้ว่า พระมหากษัตริย์ไทยไภทรงริเริ่มให้มีอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาที่เรียกว่าเครื่องสังคโลก โดยนำช่างปั้นถ้วยชามชาวจีนเข้ามาช่วยเหลือทำการผลิตขึ้นที่สุโขทัย นอกจากนี้ยังได้มีการตั้งสำเภาไปคึกคักค้าขายกับเมืองจีนและประเทศใกล้เคียง

มาในสมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี การค้าขายระหว่างรัฐต่อรัฐก็เป็นไปอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้นโดยค้าขายตลอดออกไปถึงญี่ปุ่น อังกฤษ ฝรั่งเศส และฮอลันดา เป็นต้น กรุงศรีอยุธยาในสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราชเป็นตลาดสินค้าที่ใหญ่ที่สุดในเอเชียอาคเนย์¹

การค้าขายของหลวงได้ลดลงมากในสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัวแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ เนื่องจากว่ามีรายได้จากการเก็บภาษีอากรได้น้อยกว่ากำไรจากการค้า ต่อมาในสมัยพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวพระองค์ไ้ริเริ่มกิจการอันเป็นพื้นฐานที่สำคัญทางเศรษฐกิจหลายชนิด เช่น กิจการกานการรถไฟ การเดินเรือ การโทรเลข โทรศัพท และการประปา เป็นต้น ซึ่งมีผลให้เศรษฐกิจขยายตัวออกไปอย่างกว้างขวาง ตลอดจนราษฎรผู้ใดเขายึดอำนาจการปกครองจากพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัวได้เขาคำเนินการผูกขาดการผลิตสินค้าบางอย่างเช่น ยาสูบ สุรา ไฟ นอกจากนี้ยังเขาคำเนินกิจการกานอื่น ๆ อีก เช่น การผลิตน้ำตาล กระดาษ เป็นต้น ในกิจการกานกานการก็ได้ตั้งธนาคารแห่งประเทศไทยขึ้นมาก่อมาในระหว่างสงครามโลกครั้งที่ 2 รัฐบาลได้เข้าไปเกี่ยวของในกิจการกานอุตสาหกรรมและการค้ามากขึ้น เนื่องจากเกิดขาดแคลนสิ่งอุปโภคและบริโภคต่าง ๆ ประกอบกับได้เขาคงครอบครองทรัพย์สินของชนชาติศัตรู เช่น เขียงแระ ป่าไม และโรงงานต่าง ๆ ได้มีการตั้งคณะกรรมการคำเป็นกการอุตสาหกรรมขึ้นพิจารณาปรับปรุงและก่อกองกิจการอื่น ๆ หลายอย่าง กิจการบางอย่างประสบความสำเร็จนั้นคงในการคำเป็นงานบางอย่างก็ล้มเหลวถึงกับต้องเลิกไปก็มี²

ความหมายของรัฐวิสาหกิจ

พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการเศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. 2502 ได้ระบุว่า

"รัฐวิสาหกิจหมายถึง บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล ซึ่งทุนทั้งด้นเป็นของกระทรวงทบวงกรมในรัฐบาลหรือกระทรวง ทบวง กรม ในรัฐบาลมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่า

¹หลวงวิจิตรวาทการ, ประวัติศาสตร์สากล (เล่ม 6) (พระนคร : โรงพิมพ์วิริยานภาพ, 2473), หน้า 59.

²อุทัย สินธุสาร, ธุรกิจของรัฐ (พระนคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2497), หน้า 71-75.

ร้อยละ 50 หรือบริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลใด ๆ ที่บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล กังกล่าวข้างต้นมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละ 50 และให้ความหมายรวมถึงองค์การของ รัฐบาลหรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ และรวมตลอดถึงบริษัทหรือห้างหุ้นส่วน นิติบุคคลใด ๆ ที่องค์การรัฐบาลหรือหน่วยงานธุรกิจของ รัฐบาลมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละ 50"¹

โดยสรุปแล้วรัฐวิสาหกิจตามพระราชบัญญัติสภาพัฒนาการ เศรษฐกิจแห่งชาติ หมายความว่า องค์การประกอบธุรกิจหรือรัฐวิสาหกิจใดที่ใช้ทุนของรัฐบาลทั้งสิ้น หรือที่รัฐบาล รวมทุนอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละ 50

ส่วนคำว่า "รัฐวิสาหกิจ" ตามพระราชบัญญัติการงบประมาณ 2502 นั้นได้ให้ คำนิยามไว้กว้างขวางมาก กล่าวคือ "ให้รวมถึงกิจการที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งใน 5 ประการดังนี้

- ก. องค์การ หรือหน่วยงานธุรกิจที่รัฐบาลเป็นเจ้าของ
- ข. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการมีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละ 50
- ค. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการและ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ก) และ/ หรือ (ข) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละ 50
- ง. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการ และ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ค) และ/หรือ (ก) และ/หรือ (ข) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินร้อยละ 50
- จ. บริษัทหรือห้างหุ้นส่วนนิติบุคคลที่ส่วนราชการ และ/หรือรัฐวิสาหกิจตาม (ง) และ/ หรือ (ก) และ/หรือ (ข) และ/หรือ (ค) มีทุนรวมอยู่ด้วยเกินกว่าร้อยละ 50"²

¹พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการ เศรษฐกิจแห่งชาติ พ.ศ. 2502, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 76 ฉบับพิเศษ ตอนที่ 69, มาตรา 4 วรรค 3.

²พระราชบัญญัติวิธีการงบประมาณ พ.ศ. 2502, ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 76 ฉบับพิเศษ ตอนที่ 98, มาตรา 4 วรรค 8.

ตามความหมายของรัฐวิสาหกิจที่ปรากฏอยู่ในพระราชบัญญัติทั้งสองฉบับดังกล่าว
พอจำแนกโดยแบ่งกลุ่มรัฐวิสาหกิจตามลักษณะการดำเนินงานในประเทศไทย ซึ่งมีอยู่ 76 แห่ง
ได้ดังต่อไปนี้

1. สถาบันการเงิน

1. ธนาคารแห่งประเทศไทย
2. ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
3. ธนาคารออมสิน
4. ธนาคารอาคารสงเคราะห์
5. ธนาคารกรุงไทยจำกัด
6. สำนักงานธนาคุณากร
7. บริษัทพิภพประกันภัย จำกัด

2. สาธารณูปโภค

สาธารณูปโภค

1. การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
2. การไฟฟ้านครหลวง
3. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค
4. การประปานครหลวง
5. การประปาส่วนภูมิภาค
6. การรถไฟแห่งประเทศไทย
7. องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย
8. องค์การขนส่งมวลชนกรุงเทพ
9. บริษัทขนส่ง จำกัด

สาธารณูปการ

1. การทางพิเศษแห่งประเทศไทย
2. การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย
3. การท่าเรือแห่งประเทศไทย
4. การสื่อสารแห่งประเทศไทย
5. การเคหะแห่งชาติ
6. การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
7. บริษัทวิทยุการบินแห่งประเทศไทย จำกัด

3. การอุตสาหกรรม

1. การมีโครเลียมแห่งประเทศไทย
2. องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้
3. องค์การสุรา กรมสรรพสามิต
4. องค์การเหมืองแร่
5. องค์การเหมืองแร่ในทะเล
6. องค์การผลิตอาหารสำเร็จรูป
7. องค์การแก้ว
8. องค์การทอผ้า
9. องค์การเบตเตอร์
10. องค์การพอกหนัง
11. องค์การเกลือธรรมชาติ
12. องค์การสารส้ม
13. องค์การส่งเสริมกิจการโคนมแห่งประเทศไทย
14. องค์การสวนยาง

15. โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง
16. โรงงานไฟ กรมสรรพสามิต
17. โรงงานกระสอบ กระทรวงการคลัง
18. โรงงานน้ำตาล กรมโรงงานอุตสาหกรรม
19. โรงงานกระดาษ กรมโรงงานอุตสาหกรรม
20. โรงงานกระสอบป่าน กรมโรงงานอุตสาหกรรม
21. โรงพิมพ์กรมตำรวจ
22. บริษัทปูนซีเมนต์ จำกัด
23. บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลชลบุรี จำกัด
24. บริษัทกระสอบอีสาน จำกัด
25. บริษัทไทยแอร์เวย์ แอร์คราฟต์ เมนเทนแนนซ์ จำกัด
26. บริษัทกรุงเทพ จำกัด
27. บริษัทหินอ่อน จำกัด
28. บริษัทไม้อัดไทย จำกัด

4. พาณิชย์กรรมและบริการ

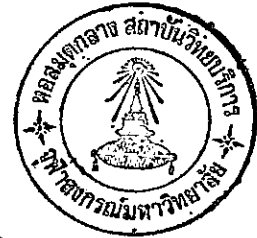
ประเภทพาณิชย์กรรม

1. องค์การเชื้อเพลิง (โอนไปรวมกับการปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย)
2. องค์การอุตสาหกรรมท่องเที่ยว
3. องค์การคลังสินค้า
4. องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร
5. บริษัทเชียงใหม่ จำกัด
6. บริษัทลำพูน จังหวัดพาณิชย์ จำกัด
7. บริษัทจังหวัดเลย จำกัด
8. บริษัทจังหวัดสุรินทร์ จำกัด

ประเภทบริการ

1. องค์การสะพานปลา
2. องค์การตลาด
3. องค์การสื่อสารมวลชนแห่งประเทศไทย
4. องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์
5. บริษัทเดินอากาศไทย จำกัด
6. บริษัทการบินไทย จำกัด
7. บริษัทสหโรงแรมไทยและการท่องเที่ยว จำกัด
8. บริษัทไทยเดินเรือทะเล จำกัด
9. บริษัทส่งเสียงทางสาย จำกัด

5. อื่น ๆ

ประเภทส่งเสริม

1. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
2. องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย
3. สำนักงานกองทุนส่งเสริมการดำเนินงาน
4. สถาบันวิจัยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งประเทศไทย
5. วิทยาลัยอุตสาหกรรม กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม

ประเภทอื่น ๆ

1. สำนักงานสลากกินแบ่งรัฐบาล
2. องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย¹

¹ เอกสารงบประมาณ ฉบับที่ 3 เล่มที่ 7 (อีกสำเนา).

การแบ่งรัฐวิสาหกิจยังแบ่งได้ตามหน่วยราชการที่รัฐวิสาหกิจสังกัดอยู่ ดังนี้

1. สำนักนายกรัฐมนตรี เช่น องค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ✓
องค์การสวนสัตว์แห่งประเทศไทย บริษัทไทยโทรทัศน์ จำกัด ฯลฯ
2. กระทรวงกลาโหม เช่น โรงกลั่นน้ำมัน (ผางและบางจาก) องค์การเชื้อเพลิง องค์การทอผ้า องค์การแก้ว องค์การแบดเคอร์ องค์การผลิตอาหารสำเร็จรูป ฯลฯ
3. กระทรวงการคลัง เช่น ธนาคารออมสิน บริษัทกระสอบยี่สาม จำกัด โรงงานยาสูบ ฯลฯ
4. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เช่น องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้ บริษัทไม้อัดไทย จำกัด องค์การสะพานปลา ฯลฯ
5. กระทรวงคมนาคม เช่น การรถไฟแห่งประเทศไทย องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ ฯลฯ
6. กระทรวงมหาดไทย เช่น การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ฯลฯ
7. กระทรวงศึกษาธิการ มีองค์การคุรียงคณาาศิลป์
8. กระทรวงสาธารณสุข มีองค์การเภสัชกรรม
9. กระทรวงอุตสาหกรรม เช่น องค์การอุตสาหกรรมน้ำตาลไทย โรงงานกระดาษไทย โรงงานคลีป ฯลฯ
10. กระทรวงพาณิชย์ มีองค์การคลังสินค้า และบริษัทจังหวัดอีกหลายสิบแห่ง

¹ไพศาล ชัยมงคล, รัฐวิสาหกิจ, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2519),
หน้า 86-87.

วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ

ในประเทศไทย รัฐวิสาหกิจตั้งขึ้นโดยอำนาจของรัฐในรูปแบบต่าง ๆ กันดังนี้

1. พระราชบัญญัติเอกเทศ
2. พระราชกฤษฎีกาออกตามความในพระราชบัญญัติว่าด้วยการจัดตั้งองค์การ

รัฐบาล พ.ศ. 2496

3. มติของคณะรัฐมนตรี
4. จัดตั้งขึ้นโดยประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์
5. จัดตั้งตามพระราชบัญญัติธนาคาร
6. จัดตั้งโดยประกาศของคณะปฏิวัติ

จากการตั้งรัฐวิสาหกิจโดยอำนาจของรัฐดังกล่าว จะเห็นได้ว่าแต่ละรัฐวิสาหกิจที่ตั้งขึ้นนั้นจะมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง โดยเฉพาะ ดังจะแสดงให้เห็นวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งรัฐวิสาหกิจ 18 แห่งที่เป็นตัวอย่างประชากรในการวิจัยดังนี้

ลำดับที่	ชื่อรัฐวิสาหกิจ	วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง
1	ธนาคารแห่งประเทศไทย	ประกอบการอันเป็นกิจธุระของธนาคารกลางตามที่ระบุไว้ในกฎกระทรวงและเตรียมการจัดตั้งธนาคารชาติไทย เพื่อจัดระเบียบการเงินตราและรักษาทุนสำรองไว้ให้เป็นหลักแห่งความมั่นคงในการเงิน และดำเนินวิธีเงินตราและเศรษฐกิจของประเทศ

ลำดับที่	ชื่อรัฐวิสาหกิจ	วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง
2	ธนาคารออมสิน	เพื่อส่งเสริมสวัสดิภาพแห่งสังคมในทางทรัพย์สิน
3	การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย	<p>1. เพื่อผลิตพลังงานไฟฟ้าให้แก่การไฟฟ้านครหลวง การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค ผู้ใช้พลังงานไฟฟ้าอื่นตามที่กำหนดไว้ใน พรก.</p> <p>2. ดำเนินการต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับพลังงานไฟฟ้า แหล่งพลังงานอันได้มาจากธรรมชาติ</p> <p>3. ผลิตและขายลิกไนท์หรือวัตถุเคมีจากลิกไนท์</p>
4	การประปานครหลวง	<p>1. ดำรงรักษาแหล่งน้ำดิบและจัดให้ไค้มาซึ่งน้ำดิบเพื่อใช้ในการประปา</p> <p>2. ผลิตจัดส่งและจำหน่ายน้ำประปาในเขตท้องที่จังหวัดพระนคร ธนบุรี นนทบุรี และจังหวัดสมุทรปราการ</p> <p>3. ดำเนินธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้องเนื่องกันหรือประโยชน์แก่การประปา</p>

ลำดับที่	ชื่อรัฐวิสาหกิจ	วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง
5	การรถไฟแห่งประเทศไทย	เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ประชาชนในด้านการขนส่งคนโดยสารและวัสดุสิ่งของตามเส้นทางรถไฟที่เปิดการเดินรถแล้วทั่วราชอาณาจักร
6	องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย	เพื่อจัดดำเนินการและนำมาซึ่งความเจริญของกิจการโทรศัพท์ เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชนและดำเนินการธุรกิจ อันเกี่ยวกับกิจการโทรศัพท์และธุรกิจอื่นที่ต่อเนื่องใกล้เคียงกับ หรือซึ่งเป็นประโยชน์แก่กิจการโทรศัพท์
7	บริษัทขนส่ง จำกัด	<ol style="list-style-type: none"> 1. รับทำการขนส่งโดยทั่วไป 2. เป็นเจ้าของสร้างซื้อ ขาย เช่า ให้เช่า จัดจำหน่ายหรือจำหน่ายไปซึ่งยานพาหนะต่าง ๆ ตามสมควรในกิจการของบริษัทฯ 3. ทำการค้าขายเกี่ยวกับบรรดาทรัพย์สินของทั้งหลาย รวมทั้งวัตถุที่เป็นสินค้าและมีใช้สินค้า 4. ตั้งสาขา นายหน้า ตัวแทน และรับเป็นนายหน้า ตัวแทนในกิจการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง 5. เข้าร่วมการงานหรือถือหุ้นในทางหุ้นส่วนหรือบริษัทอื่น ๆ
8	การเคหะแห่งชาติ	<ol style="list-style-type: none"> 1. จัดให้มีสิ่งเคหะเพื่อให้ประชาชนเช่า เช่าซื้อ หรือซื้อ 2. ให้ความช่วยเหลือทางการเงินแก่ประชาชนผู้ประสงค์จะมีเคหะของตนหรือแก่บุคคลผู้ประสงค์จะจัดให้มีเคหะขึ้นเพื่อให้ประชาชนเช่า เช่าซื้อ หรือซื้อ

ลำดับที่	ชื่อรัฐวิสาหกิจ	วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง
9	การทำเรือแห่งประเทศไทย	<ol style="list-style-type: none"> 1. รับโอนกิจการทำเรือจากสำนักงานท่าเรือกรุงเทพฯ ในกรมการขนส่ง กระทรวงคมนาคม 2. จัดดำเนินการ และนำมาซึ่งความเจริญของกิจการทำเรือ เพื่อประโยชน์แห่งรัฐและประชาชน และดำเนินธุรกิจอื่นเกี่ยวกับการทำเรือ และธุรกิจอื่นซึ่งสำนักงานท่าเรือกรุงเทพฯ ในกรมการขนส่ง เคยปฏิบัติจัดทำ
10	การสื่อสารแห่งประเทศไทย	<p>เพื่อให้เกิดการคล่องตัวในการบริหารงานการแก้ไขปรับปรุงและขยายบริการให้เจริญก้าวหน้ามีประสิทธิภาพเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและความจำเป็นในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเพื่อประโยชน์ความรุ่งเรืองมั่นคงปลอดภัยของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนในที่สุด</p>
11	องค์การเภสัชกรรม	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลิตยาและเวชภัณฑ์ 2. ส่งเสริมใหม่การศึกษาและวิจัยการผลิตยาและเวชภัณฑ์ 3. ส่งเสริมการวิเคราะห์ยาและเวชภัณฑ์ศึกษาวิจัยวัตถุดิบเพื่อใช้ในการผลิตยาและเวชภัณฑ์ 4. ซื้อ ขายแลกเปลี่ยนและให้ยืมยาและเวชภัณฑ์ 5. ดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการผลิตยา

ลำดับที่	ชื่อรัฐวิสาหกิจ	วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง
12	โรงงานยาสูบ กระทรวงการคลัง	ดำเนินการผูกขาดทางคานอุตสาหกรรม รมการผลิตบุหรี่ และนำเงินรายได้ส่งรัฐเพื่อใช้จ่ายในการพัฒนาประเทศ
13	องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้	<ol style="list-style-type: none"> 1. อำนวยบริการแก่รัฐและประชาชนในการอุตสาหกรรมป่าไม้ 2. ประกอบธุรกิจเกี่ยวกับอุตสาหกรรมป่าไม้ เช่น เกี่ยวกับการทำไม้ และ เก็บหาของป่าแปรรูปไม้ ทำไม้อัด อยไม้ อานน้ำยาไม้ กลั่นไม้ และประดิษฐ์ หรือผลิตวัตถุหรือสิ่งของจากไม้และของป่า และ ธุรกิจที่ต่อเนื่องหรือคล้ายคลึงกัน รวมทั้งอุตสาหกรรมอื่นใดที่เกี่ยวข้องกับไม้หรือของป่า 3. ปลูกสร้างสวนป่าคุ้มครองรักษาป่าไม้และบุรณะป่าไม้ เพื่อประโยชน์แก่การป่าไม้ไม่ว่าจะเป็นการดำเนินการเองหรือเป็นการดำเนินการ เพื่อช่วยรัฐ 4. วิจัย ค้นคว้าและทดลองเกี่ยวกับผลิตผลและผลิตภัณฑ์ในคานอุตสาหกรรมป่าไม้
14	องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย	<ol style="list-style-type: none"> 1. ส่งเสริมกีฬา 2. ช่วยเหลือแนะนำและร่วมมือในการจัดและดำเนินการ กีฬาสมัคร เล่น 3. สำนักรวจักสร้างและบุรณะสถานที่สำหรับกีฬาสมัคร เล่น 4. ตัดต่อร่วมมือกับองค์การหรือสมาคมกีฬาสมัคร เล่นทั้งใน และนอก ราชอาณาจักร

ลำดับที่	ชื่อรัฐวิสาหกิจ	วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง
15	องค์การคลังสินค้า กระทรวงพาณิชย์	<p>5. ประกอบธุรกิจอื่น ๆ อันเกี่ยวแก่หรือเพื่อประโยชน์ของกักขังสินค้า</p> <p>6. เสนอแนะแก่อนุกรรมการหรือองค์การของรัฐบาลในเรื่องกักขังเพื่อปรับปรุงแก้ไขหรือชักจูงเร่งเร้าให้เกิดความนิยมในกักขังอย่างกว้างขวาง</p> <p>ทำกิจการทั้งปวงเกี่ยวกับข้าว พืชผล และสินค้าต่าง ๆ เพื่อให้จำนวนผลิตภัณฑ์ราคาเหมาะสม และเพียงพอ กับความต้องการของรัฐและประชาชนทั่วไป โดยการเปิดบริการรับซื้อปลอดจากเกษตรกรทั่วไป และจำหน่ายปลอดทุกชนิด และทำการอื่นใดเพื่อส่งเสริมการผลิตตลอดจนกิจการค้าข้าว พืชผล และสินค้าต่าง ๆ ของคนไทย ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร</p>
16	องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์	<p>1. อำนวยบริการแก่รัฐและประชาชนในการขนส่งทุกชนิด เช่น ถนนโดยสาร สินค้า และพัสดุภัณฑ์ทั้งภายในและภายนอกราชอาณาจักร</p> <p>2. ประกอบธุรกิจที่ต่อเนื่องหรือเกี่ยวเนื่องกับการขนส่ง</p> <p>3. ประกอบพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรมเพื่อประโยชน์ในการเศรษฐกิจของชาติและช่วยเหลือในการครองชีพ</p>

ลำดับที่	ชื่อรัฐวิสาหกิจ	วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง
17	การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย	<p>เพื่อส่งเสริมอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวของประเทศไทย โดยมีการศึกษา สํารวจ วิจัย และวางแผนเพื่อพัฒนา โครงสร้างที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรม การท่องเที่ยว และ...</p> <p>ตลาด อุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยในนานา ประเทศ นอกจากนั้นยังมีจุดมุ่งหมายในการเผยแพร่ ประเทศไทยในคานาคึก ๆ คาน เพื่อชักจูงให้มีการท่องเที่ยว เพิ่มมากขึ้น</p>
18	บริษัท การบินไทย จำกัด	<ol style="list-style-type: none"> 1. ทว่าการขนส่งคนสิ่งของและไปรษณียทางอากาศและ กิจการอื่นที่เกี่ยวเนื่องกัน 2. ซื้อเช่า หรือทำอย่างอื่นใดเพื่อให้ไ้มาและขายให้ เช่า หรือจำหน่ายไปควยประการอื่น ซึ่งเครื่องบิน และเครื่องยนต์ เครื่องอะไหล่ บริภัณฑ์ เครื่อง อุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้และสิ่งอื่น ๆ ที่สัมพันธ์ หรือเกี่ยวกับเครื่องบินหรือกิจการบิน 3. ดำเนินกิจการท่าอากาศยาน สถานีการบิน โรงเก็บ และการซ่อมบำรุง เครื่องบินของบริษัทและของผู้อื่น และจัดบริการที่เกี่ยวข้องกันให้แก่มชนสงทาง อากาศอื่น 4. ดำเนินกิจการทัศนารจร โรงแรม ภัตตาคาร ครวการบินการจำหน่ายสินค้าปลอดศากร การพิมพ์ และการโฆษณา และอุตสาหกรรมหรือกิจการที่ เกี่ยวข้อง

ลำดับที่	ชื่อรัฐวิสาหกิจ	วัตถุประสงค์ในการจัดตั้ง
		5. ทำการ เป็นตัวแทนหรือผู้แทนของชุมชนสง หรือ บุคคลอื่นในเรื่องที่เกี่ยวกับธุรกิจหรือกิจการของบริษัท 6. ลงทุนแสวงหาประโยชน์ด้วยการถือหุ้น พันธบัตร หรือหลักประกันอื่น 7. ดำเนินกิจการร่วมกับชุมชนสงอื่น 8. เป็นผู้ค้าประกัน หรือดำเนินการ หรือทำสิ่งใด ๆ ที่เกี่ยวกับหรือเพื่อให้ได้ผลตามวัตถุประสงค์ข้างต้น ประการใดหรือทุกประการ ¹

การจัดและการดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการของรัฐวิสาหกิจในกรุงเทพมหานคร เป็นสิ่งสำคัญที่รัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ได้มีการจัดและดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการขึ้น เพื่อสนองนโยบายการส่งเสริมค่านิยมกีฬาของรัฐวิสาหกิจ โดยให้พนักงานทุกคนมีโอกาสออกกำลังกาย ซึ่งเป็นการช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด หลังจากภาระกิจประจำวันที่หนักทั้งวัน ยังช่วยให้พนักงานทุกคนมีร่างกายแข็งแรง มีสุขภาพและพลานามัย อันสมบูรณ์ และทำให้การทำงานของพวกเขามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

¹ เกศินี หงสนันท์, รัฐวิสาหกิจ : การบริหารตามวิธีการใหม่, (เอกสารประกอบการศึกษาทางรัฐวิสาหกิจ ศูนย์รัฐวิสาหกิจ คณะรัฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 9-44.

รัฐวิสาหกิจแห่งแรกที่ริเริ่มการจัดโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการได้แก่ การรถไฟแห่งประเทศไทย เริ่มเป็นทางการครั้งแรกในปี พ.ศ. 2486 โดยสโมสรการรถไฟแห่งประเทศไทย เป็นผู้จัดและดำเนินการแข่งขันกีฬาภายในมีประเภทกีฬาที่จัด ได้แก่ ฟุตบอล หมากรุกไทย และตะกร้อ

อีกหลายปีต่อมาจึง เริ่มมีการแข่งขันกีฬาภายในและมีกีฬาประเภทอื่น ๆ เพิ่มขึ้นหลายประเภท ได้แก่ แบดมินตัน เทเบิลเทนนิส เทนนิส กอล์ฟ สก๊อตเตอร์ และมิลเลียด เป็นต้น¹

การส่งเสริมกีฬาของรัฐวิสาหกิจ

รัฐวิสาหกิจที่ได้มอบหมายให้สโมสรของรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬา ได้แก่ บริษัทการบินไทยจำกัด บริษัทขนส่งจำกัด การประปานครหลวง การเคหะแห่งชาติ การรถไฟแห่งประเทศไทย การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย องค์การเภสัชกรรม และธนาคารแห่งประเทศไทย

รัฐวิสาหกิจที่ได้มอบหมายให้กองสวัสดิการ เป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬาได้แก่ การท่าเรือแห่งประเทศไทย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และการสื่อสารแห่งประเทศไทย

รัฐวิสาหกิจที่ได้มอบหมายให้กองส่งเสริมเป็นผู้ดำเนินการเกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬาได้แก่ องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย

---

¹ สัมภาษณ์ อมร เจริญถาวรภักย์, ผู้อำนวยการฝ่ายการเคหะรถไฟแห่งประเทศไทย, 3 มิถุนายน 2525.

รัฐวิสาหกิจที่ได้อนุมัติให้หัวหน้าฝ่ายบริหาร เป็นผู้ดำเนินการ เกี่ยวกับการส่งเสริม
กีฬาไคแก องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์

รัฐวิสาหกิจที่ได้อนุมัติให้ผู้อำนวยการฝ่ายธุรการ เป็นผู้ดำเนินการ
เกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬาไคแก องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

รัฐวิสาหกิจที่ได้อนุมัติให้หัวหน้ากองธุรการฝ่ายอำนาจการ เป็นผู้ดำเนินการ
เกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬาไคแก องค์การคลังสินค้า

รัฐวิสาหกิจที่ได้อนุมัติให้ฝ่ายจัดการงานบุคคลเป็นผู้ดำเนินการ เกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬา
ไคแก องค์การอุตสาหกรรมป่าไม้

รัฐวิสาหกิจที่ได้อนุมัติให้ผู้อำนวยการ เป็นผู้ดำเนินการ เกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬา
ไคแกโรงงานยาสูบ

รัฐวิสาหกิจที่ได้อนุมัติให้รองหัวหน้าฝ่ายการออมสิน (ปกครอง) เป็นผู้ดำเนินการ
เกี่ยวกับการส่งเสริมกีฬาไคแก ธนาคารออมสิน

รัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ได้จัดตั้งงบประมาณประจำปี และจัดสรรอุปกรณ์กีฬาให้กับ
พนักงานของรัฐวิสาหกิจไว้ ออกกำลังกายในเวลาว่างหรือพักผ่อน เพื่อฝึกสมองและทำให้สุขภาพ
แข็งแรง ทั้งยังดำเนินการจัดการแข่งขันกีฬาเพื่อนันทนาการภายในของรัฐวิสาหกิจประเภท
ต่าง ๆ ทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค เข้าร่วมการแข่งขันกีฬากับหน่วยงานในสังกัดกระทรวง
ทบวงเดียวกัน เข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระหว่างรัฐวิสาหกิจ และร่วมการแข่งขันกีฬากับ
ประเทศใกล้เคียง โดยมีวัตถุประสงค์ให้เกิดความสมัครสมานสามัคคีระหว่างพนักงานด้วยกัน

คณะกรรมการกีฬาของรัฐวิสาหกิจ

คณะกรรมการ กีฬาของรัฐวิสาหกิจซึ่งผู้ว่าการหรือผู้อำนวยการหรือสมาชิกของ
สโมสรของรัฐวิสาหกิจ แต่งตั้งขึ้นมาประกอบด้วยประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ

กรรมการ และเลขานุการ โดยคณะกรรมการก็ทำหน้าที่สำคัญดังนี้

1. บริหารงานกีฬาให้เป็นไปตามแผน—การกีฬาและงบประมาณที่ได้อนุมัติ
2. พิจารณาปรับปรุงการกีฬาให้มีประสิทธิภาพ
3. จัดทำแผนการกีฬารอบทั้งค่าใช้จ่ายสำหรับปีงบประมาณต่อไป เป็นต้น

การจัดและดำเนินการโครงการกีฬาเพื่อนันทนาการของรัฐวิสาหกิจยังประกอบไปด้วย ส่วนที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. กำหนดประเภทกิจกรรม กีฬา
2. คุณสมบัติผู้เข้าแข่งขัน
3. การส่งรายชื่อนักกีฬา
4. กำหนดวันแข่งขัน
5. ระเบียบ กฎ กติกา การแข่งขันกีฬาประเภทต่าง ๆ
6. รางวัล สำหรับผู้ชนะเลิศของแต่ละกีฬา
7. การจัดสรรอุปกรณ์ เกร็บรักษาอุปกรณ์และควบคุมอุปกรณ์
8. สถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก
9. การเตรียมงบประมาณ

ความหมายของคำนันทนาการ

กระทรวงศึกษาธิการได้บัญญัติศัพท์ว่า "นันทนาการ" ได้ให้ความหมายไว้ดังนี้ "นันทนาการมาจากคำว่า สนทนา + อากา การที่ใส่ไม้เท้าอากาศเข้าไปเพื่อให้เสียงสละสลวยน่าฟัง หมายความว่า อากาที่เข้าร่วมกิจกรรมประเภทสนทนา ฟังพูดคุยอันก่อให้เกิด

ความสุข สนุกสนานในช่วงของเวลาว่าง¹ ซึ่งศัพท์คำนี้ได้เป็นที่ยอมรับและใช้กันมานาน แต่เมื่อเปรียบเทียบกับรากศัพท์เดิมว่า Recreation นั้น ความหมายไม่ตรงกัน

ต่อมาประมาณปี พ.ศ. 2507-2508 ท่านเจ้าคุณพระยาอนุมาราชชนได้บัญญัติศัพท์ ขึ้นใหม่ว่า "นันทนาการ" หมายความว่า

นันทน หมายถึง ว่างรื่นสนุกสนานมาสนธิกับอาการ (หมายถึงนันทน + อาการ) หมายถึง ลักษณะอาการแห่งความสนุกสนานว่างรื่น หรือการทำให้สนุกสนานว่างรื่นระตึกใจ นั้นเอง จากคำศัพท์ Recreation มาจากคำกริยาที่ว่า "to create" หมายถึง สร้างหรือทำให้เกิดขึ้น

คำว่า "Re" เป็นอุปสรรคคำนำหน้าหมายความว่า "ใหม่" หรือ "อีก" เมื่อเติมคำว่า "Recreate" ถึงหมายความว่าสร้างใหม่ เมื่อเป็นคำนาม "Recreation" จึงมีความหมายว่าการสร้างขึ้นใหม่หรือการสร้างใหม่ขึ้นมาอีก เพราะมนุษย์เรานั้นจะต้องมีการเสริมสร้างขึ้นไปอยู่เสมอไม่ว่าอะไรก็ตาม เช่น พลังงานจากอาหารเมื่อใช้หมดไป ก็ต้องมีการกิน เพื่อเสริมสร้างพลังขึ้นมาเรื่อย ๆ การเมื่อยล้าทางกาย ทางสมอง เราก็จำเป็นต้องสร้างพลังงานใหม่ขึ้นมาแทน เช่น การเล่นให้เกิดความสนุกสนาน²

¹ สมบัติ กาญจนกิจ, "นันทนาการหรือนันทนาการกันแน่" วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการ, 4 (กรกฎาคม 2521) : 102.

² พลศึกษา, กรม. กองส่งเสริมพลศึกษา, "กิจกรรมนันทนาการ," วารสาร สุขศึกษา พลศึกษา และนันทนาการ, 8 (มกราคม 2524). : 37.

คำว่า "นันทนาการ" มีผู้พยายามนำไปใช้แต่ก็ยังมีได้รับความนิยมน้อยเท่าที่ควร จนกระทั่งเมื่อทางกระทรวงศึกษาธิการได้จัดให้มีการปรับปรุงหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปี พ.ศ. 2518 จึงได้ถือโอกาสเปลี่ยนแปลงศัพท์นันทนาการมาเป็นนันทนาการแทน จนเป็นที่ยอมรับและนิยมใช้กันในปัจจุบัน โดยมีผู้เชี่ยวชาญและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของคำว่า "นันทนาการ" ไว้มากมายเช่น

ฟินเลย์ (Finley) ได้ให้ความหมายว่า นันทนาการมีความหมายกว้างไม่เพียงพอ แต่มุ่งกิจกรรมการเล่น การแสดงออกในกิจกรรมต่าง ๆ เช่น เล่นกีฬา เล่นดนตรี หรือ เล่นละคร เท่านั้น แต่รวมถึงกิจกรรมทั่วไปซึ่งก่อให้เกิดความพอใจโดยเฉพาะ เป็นกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความสุขความสมบูรณ์แก่ชีวิต¹

บัทเลอร์ (Butler) ได้ให้ความหมายว่า นันทนาการคือกิจกรรมที่ทำในเวลาว่าง ซึ่งเป็นเรื่องที่ตรงกันข้ามกับการทำงาน นันทนาการแต่ละบุคคลไม่เหมือนกันจะแปรผันไปตามรสนิยม เวลา อายุ และความต้องการของแต่ละบุคคล²

จรินทร์ ชานีรัตน์ ได้ให้ความหมายไว้ว่า นันทนาการคือกิจกรรมที่บุคคลเลือกใช้ในเวลาว่าง ด้วยสมัครใจไม่มีใครบังคับโดยหวังความเพลิดเพลินความพึงพอใจจากกิจกรรมนั้น และกิจกรรมนั้นเป็นกิจกรรมที่ไม่เป็นอาชีพ และเป็นกิจกรรมที่ให้ประโยชน์ต่อสังคม และตนเอง

¹ John H. Finley, quoting George D. Butler, Introduction to Community Recreation (New York : McGraw-Hill Book Co., 1949), p. 3.

² George D. Butler, Introduction to Community Recreation, (New York : McGraw-Hill Book Co., 1949), p. 3.

ควยเซ่น การกีฬา คนตรี ศิลปทัศนกรรม ร้องเพลง ฟ้อนรำ ละคร ทัศนาวจร ค่าย
พักแรม อ่านหนังสือ เป็นต้น¹

จันทร์ มงศรี ได้ให้ความหมายไว้ว่า นันทนาการคือกิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้าง
ความสัมพันธ์ให้กับสิ่งแวดล้อมหรือสภาวะการนั้น ๆ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจและประสบการณ์
ของแต่ละบุคคล นันทนาการ เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความสามารถ ความต้องการของมนุษย์
ตามสรีรกายวิภาคและจิตวิทยา²

นันทนาการในปัจจุบัน

นันทนาการของไทยมีมาก่อนสมัยกรุงสุโขทัยจนกระทั่งสุโขทัย อโยธยา รัตนบุรี
และรัตนโกสินทร์ เป็นนันทนาการที่มีได้จัดลำดับบริการไว้เป็นนันทนาการทางอ้อม เช่น
การละคร นาฏศิลป์ รำไทย และพิธีต่าง ๆ การฝึกหัดอาวุธ เพื่อการสงครามที่นิยมมาก
ก็คือกีฬามวยจนประวัติศาสตร์กล่าวถึงที่กษัตริย์ไทยปลอมพระองค์ไปชมมวย

การนันทนาการของไทยเป็นแบบตกทอดตามขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม
มานานแล้ว ประชาชนผู้สมัครใจเข้าร่วมหวังความสนุกสนานเพลิดเพลินเป็นผลทางนันทนาการ

¹ จรินทร์ ชานีรัตน์, "ความต้องการทางนันทนาการของชาวกรุงเทพมหานคร,"

หน้า 103.

² จรินทร์ มงศรี, นันทนาการ, (ภาควิชาพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2523), หน้า 9.

ไทม์สแมคควาย เอ็ม ซี เอ (Y.M.C.A.) มาเผยแพร่กิจกรรมทางนันทนาการอยู่
 ค่ายพักแรมพวกเด็กหญิงที่จัตคอกไม้ ประกอบอาหารกิจกรรมนี้ได้แพร่หลายในหมู่นักเรียน
 ผู้ปกครอง ต่อมาเมื่อเป็นว่าการนันทนาการสามารถแก้ปัญหาสังคมได้จึงได้มีองค์การสำคัญ
 2 องค์การเกิดขึ้นคือ

1. องค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย (อ.ส.ก.ท.) มีหน้าที่ส่งเสริม
 การกีฬาและการพลศึกษาเพื่อนันทนาการแก่ประชาชนทั่วประเทศ
2. การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ท.ท.ท.) ซึ่งเป็นองค์การที่จัดให้มีการ
 ท่องเที่ยวเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน

ประโยชน์ของนันทนาการ

1. ช่วยให้คนรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
2. ช่วยให้กรรมกรได้พักผ่อน
3. ช่วยให้ทางสุขภาพจิต
4. ช่วยป้องกันอาชญากรรมและความประพฤติเกเรของเด็ก
5. ช่วยบำรุงขวัญความแข็งแรงและความอดทนของทหาร
6. ส่งเสริมให้เกิดความสุขความพอใจ
7. ช่วยเสริมความรัก ความอบอุ่น และความเข้าใจอันดี
8. ส่งเสริมความเป็นพลเมืองดี
9. ส่งเสริมให้มีการสงวนทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ

คุณประโยชน์ดังกล่าวข้างต้นนับได้ว่าคุ้มค่ากับเวลาและสิ่งต่าง ๆ ที่สูญเสียไปใน
 การเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ หากว่าเรามิแต่ตระหนักถึงการทำงานตลอดทั้งวันไม่
 พักผ่อนบ้างเลย ชีวิตเหมือนไม่มีค่า และหากความสุขไม่ได้เลย นันทนาการจึงมีความจำเป็น

ส่วนหนึ่งในชีวิต มีประโยชน์โดยตรงสำหรับแต่ละคน เป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความเจริญ
งอกงามให้แก่ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

การวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการจัดและการดำเนินการ โครงการกีฬาเพื่อ
นันทนาการในรัฐวิสาหกิจ ซึ่งมีการวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

การวิจัยในประเทศ

ในปี พ.ศ. 2516 ไพวัลย์ ตันลาภุม ไททำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการจัด
สันทนาการของศูนย์เยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร" เพื่อศึกษาปัญหาการจัดสันทนาการของ
ศูนย์เยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร เก็บรวบรวมข้อมูลโดยส่งแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด
ให้เจ้าหน้าที่ศูนย์เยาวชน จำนวน 61 คน และกลุ่มตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นสมาชิกของ
ศูนย์เยาวชนจำนวน 210 คน คอมแบบสอบถามผู้วิจัยได้แบ่งเจ้าหน้าที่ศูนย์เยาวชนออกเป็น
3 กลุ่มคือ กลุ่มหัวหน้าศูนย์เยาวชน กลุ่มนักสังคมสงเคราะห์ และกลุ่มผู้นำศูนย์เยาวชน
และได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างประชากรซึ่งเป็นสมาชิกของศูนย์เยาวชนออกเป็น 3 รัคบอายุ คือ
รัคบอายุ 8-11 ปี 12-15 ปี และ 16-18 ปี ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้วิธีการทาง
สถิติคือ หาค่ามัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบความมีนัยสำคัญของผลต่าง
ระหว่างมัชฌิมเลขคณิตโดยใช้วิธีตรวจสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า การจัดสันทนาการของศูนย์เยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร
ประสบปัญหาต่าง ๆ 4 ด้านคือ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการดำเนินงาน
และด้านสถานที่สิ่งอำนวยความสะดวกและอุปกรณ์ เจ้าหน้าที่ศูนย์เยาวชนประสบปัญหาเหล่านี้
ไม่แตกต่างกันในรัคบความมีนัยสำคัญ 5 เปอร์เซ็นต์ แต่มีรัคบปัญหาค่อนข้างน้อย

ส่วนความคิดเห็นของสมาชิกศูนย์เยาวชนที่มีต่อโครงการสหนาการของศูนย์เยาวชน และผลที่สมาชิกได้รับจากโครงการสหนาการที่ศูนย์เยาวชนจัดให้ ปรากฏว่าสมาชิกศูนย์เยาวชนมีความคิดเห็นทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับศูนย์เยาวชน โครงการสหนาการของศูนย์เยาวชน และผลที่สมาชิกศูนย์เยาวชนได้รับจากโครงการสหนาการที่ศูนย์เยาวชนจัดให้ไม่แตกต่างกัน ในระดับความมีนัยสำคัญ 5 เปอร์เซ็นต์¹

ในปี พ.ศ. 2521 วิชาดา กฤติบุตร ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การเล่นกีฬาของนักเรียนพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2520" เพื่อสำรวจการเล่นกีฬาของนักศึกษาพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2520 เกี่ยวกับความสนใจ และประสบการณ์ด้านพลศึกษา ความคิดเห็นของนักศึกษาต่อประโยชน์และโทษของการเล่นกีฬา ปัญหาและอุปสรรคที่ขัดขวางการเล่นกีฬาในสถาบันประเภทของกีฬาที่นักศึกษาต้องการเล่น และความต้องการของนักศึกษาต่อบริการของสถาบันในด้านพลศึกษา โดยใช้แบบสอบถามชนิดเลือกตอบและชนิดปลายเปิด ส่งไปยังนักศึกษาพยาบาลจากโรงเรียนพยาบาลอนามัย และคณะครุกรรม 3 แห่ง และวิทยาลัยพยาบาล 1 แห่ง ซึ่งอยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร ในปีการศึกษา 2520 แห่งละ 100 คน รวมทั้งหมด 400 คน ได้รับแบบสอบถามคืน 361 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.25 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ละข้อ แล้วนำเสนอข้อมูลในรูปของตารางพร้อมคำอธิบาย

¹ไพวัลย์ คันทลาพูน, "ปัญหาการจักสหนาการของศูนย์เยาวชนในเขตกรุงเทพมหานคร" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารศึกษาด้านพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2516).

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาร้อยละ 90.30 ชอบดูกีฬาเมื่อมีโอกาสร้อยละ 82.55 สนใจฟังข่าวสารและติดตามข่าวกีฬาเป็นบางโอกาส ร้อยละ 73.96 สนใจและมีประสบการณ์เล่นกีฬามาก่อน และร้อยละ 63.16 ชอบเล่นกีฬาในยามว่าง

ในด้านความคิดเห็นพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่เห็นความสำคัญของการออกกำลังกาย และการเล่นกีฬาว่ามีประโยชน์ต่อร่างกายทุกด้าน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสังคม

ในด้านปัญหาและอุปสรรคที่ขัดขวางโอกาสในการเล่นกีฬาของนักศึกษายามว่างพบว่า ปัญหาที่นักศึกษาตอบมากที่สุดคือ สถาบันไม่มีอุปกรณ์และสถานที่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำหรับการเล่นกีฬาทางน้ำ และสถาบันไม่ได้จัดบริการที่จะส่งเสริมการเล่นกีฬาเลย นอกจากนี้ยังไม่มีเจ้าหน้าที่มีความรู้ทางด้านพลศึกษาแนะแนวทางและให้บริการทางกีฬาเลย

สำหรับประเภทของกีฬาที่นักศึกษาต้องการเล่นมากที่สุด ได้แก่ว่ายน้ำ เทนนิส แบดมินตัน ยิงปืน ยูโด ปิงปอง บาสเกตบอล เทนนิส และวอลเลย์บอล ตามลำดับ

ส่วนบริการด้านพลศึกษาที่นักศึกษาต้องการให้สถาบันจัดให้มากที่สุดตามลำดับคือ การจัดสรรงบประมาณสำหรับค่าน้ำกีฬาย่างพอเพียง การจัดให้มีอุปกรณ์และสถานที่ในการเล่นกีฬาทุกประเภทและการอนุโลมกฎของสถาบันตามความเหมาะสม เพื่ออำนวยความสะดวกต่อการเล่นกีฬาของนักศึกษา¹

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹ วิชาศ กฤติบวร, "การเล่นกีฬาของนักเรียนพยาบาลในเขตกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2520," (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต แผนกวิชาพยาบาลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521).

ในปี พ.ศ. 2522 โกเมศ จันทรเกษ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การใช้เวลาว่างของนักเรียนสองผลิตภัณฑ์มัธยมศึกษาตอนปลาย" เพื่อสำรวจการใช้เวลาว่างของนักเรียนสองผลิตภัณฑ์มัธยมศึกษาตอนปลายศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพ รายได้การศึกษาของผู้ปกครอง และความคาดหวังเกี่ยวกับชีวิตในอนาคต กับกิจกรรมการใช้เวลาว่างและศึกษาเปรียบเทียบ นำหนักการใช้เวลาว่างระหว่างนักเรียนสองผลิตภัณฑ์หญิง ส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค 13 โรงเรียน จำนวน 944 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสำรวจการใช้เวลาว่างซึ่งผู้วิจัยได้จากการศึกษานำ (Pilot Study) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงร้อยละ ค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าสถิติไคสแควร์ (χ^2) เปรียบเทียบน้ำหนักการใช้เวลาว่างโดยการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนสองผลิตภัณฑ์ใช้เวลาว่างทำกิจกรรมแต่ละระดับทุกกิจกรรม ไม่เท่ากัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01
2. นักเรียนสองผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ช่วยทำงานบ้านโดยซักผ้า เลื้อยผ้า ทำความสะอาดบ้าน ล้างภาชนะ และหุงหาอาหาร
3. นักเรียนสองผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่พักผ่อนหย่อนใจขณะที่อยู่ที่บ้านด้วยการฟังวิทยุ อ่านหนังสือพิมพ์ วารสารหรือหนังสืออ่านเล่น ดูโทรทัศน์ และร้องเพลง
4. นักเรียนสองผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างขณะอยู่ที่บ้านด้วยการเรียนโดยทำการบ้าน และทบทวนบทเรียนที่เรียนมาแล้ว
5. นักเรียนสองผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างขณะที่อยู่โรงเรียน ด้วยการเรียนโดย การทำการบ้านหรืองานที่อาจารย์มอบหมายและเข้าห้องสมุด
6. นักเรียนสองผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่ใช้เวลาว่างขณะที่อยู่โรงเรียนไม่เคยและไม่ค่อยได้เล่น กีฬาเกือบทุกประเภท
7. นักเรียนสองผลิตภัณฑ์ส่วนใหญ่คุยกันเรื่องการเรียนต่อ ชาวที่นำเสนอใจบทเรียน การประกอบอาชีพ เพลงและดนตรี

8. ในระหว่างไปและกลับจากโรงเรียน นักเรียนสองผลัดส่วนใหญ่ไม่แวะทำกิจกรรมใด ๆ ระหว่างทาง
9. ในวันหยุดนักเรียนสองผลัดส่วนใหญ่ฟังวิทยุมากกว่าปกติ
10. นักเรียนสองผลัดส่วนใหญ่ได้ร่วมทำกิจกรรม กีฬา นันทนาการทางวิชาการ หัตถศึกษา นอกสถานที่ สอนพิเศษเพิ่มเติม อภิปรายหรือโต้วาที ที่ทางโรงเรียนจัดให้
11. นักเรียนสองผลัดในส่วนกลางกับส่วนภูมิภาค ชายกับหญิงและนักเรียนที่เรียนต่างผลัดกันมีน้ำหนักการทำกิจกรรมบางอย่างในเวลาว่างแตกต่างกัน¹

ในปี พ.ศ. 2523 ประพนธ์ ลักษณะพิสุทธิ และคณะ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การใช้เวลาว่างและกิจกรรมสันทนาการของประชากรกรุงเทพมหานคร" เพื่อศึกษาถึงการใช้เวลาว่างในแหล่งสันทนาการที่จัดโดยรัฐและเอกชน ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ประกอบด้วย ข้อมูลที่ได้จากหน่วยราชการต่าง ๆ เช่น สำนักผังเมือง กระทรวงมหาดไทย และสำนักงานสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและนำไปถามประชากรกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งเป็นเขต (Cluster Random Sampling) ตามการแบ่งเป็นท้องที่การศึกษาจำนวน 5 ท้องที่ ของกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น 500 คน ได้แบบสอบถามกลับคืนมาทั้งสิ้นคิดเป็นร้อยละ 89.20 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์โดยใช้ระเบียบวิธีการทางสถิติหาค่าเฉลี่ยและคาร์ยละเอียด

โกเมศ จันทรเกษม, "การใช้เวลาว่างของนักเรียนสองผลัดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522) .

ผลการวิจัยพบว่า ประชากรกรุงเทพมหานครมีจุดมุ่งหมายในการใช้เวลาว่างหลายประการคือ เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดของร่างกาย เพื่อสุขภาพและความสมบูรณ์ของร่างกายเพื่อให้จิตใจสดชื่นแจ่มใส เพื่อแสวงหาความสุขร่วมกับครอบครัว เพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเพื่อการศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมตามลำดับ ช่วงเวลาที่ประชากรกรุงเทพมหานครมีเวลาว่างมักเป็นเวลาลงจาก 18.00 นาฬิกา และมีเวลาว่างมากที่สุดในวันอาทิตย์และวันเสาร์ ตามลำดับ กิจกรรมสันทนาการที่ประชากรกรุงเทพมหานครประกอบเป็นประจำได้แก่ การดูทีวี ฟังวิทยุ และอ่านหนังสือ นอกจากนั้นมักชอบไปเดินชมและซื้อสินค้าตามห้างร้านสรรพสินค้าในศูนย์การค้า ตลาดนัด โรงมหรสพ และสนามกีฬาต่าง ๆ แหล่งสันทนาการที่ประชากรกรุงเทพมหานครอยากให้กรุงเทพมหานครจัดให้มากที่สุดคือ สวนสาธารณะ สนามกีฬาประเภทต่าง ๆ ตลาดนัด ห้องสมุด สระว่ายน้ำ สนามเด็กเล่น และสวนหย่อมในช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนกรกฎาคม ปี พ.ศ. 2523 ประชากรกรุงเทพมหานครไปใช้เวลาว่างในสวนสัตว์คูสิตและห้องสมุดประชาชนมากตามลำดับ หน่วยงานที่ประชากรกรุงเทพมหานครสังกัดอยู่ให้ความสนใจและให้การสนับสนุนการใช้เวลาว่างของสมาชิกอยู่ในระดับน้อย ปัญหาโดยทั่วไปที่เกิดจากการใช้เวลาว่างและประชากรกรุงเทพมหานครเห็นว่าประสมมากที่สุดได้แก่ การมีภาระกิจประจำวันมาก ขาดอุปกรณ์และสถานที่ที่จะใช้ประกอบกิจกรรมสันทนาการในเวลาว่าง นอกจากนั้นปัญหาการเดินทางไป-มาไม่สะดวก สำหรับปัญหาที่เกิดจากการไปใช้เวลาว่างในแหล่งสันทนาการที่จัดโดยรัฐและเอกชนเช่น สวนสัตว์ สวนสนุก โรงภาพยนตร์ โรงมหรสพต่าง ๆ ได้แก่ ค่าบริการต่าง ๆ เช่น ค่ายานประตูล่าบริการแต่ละอุปกรณ์แพงเกินไป นอกจากนั้นการเดินทางไป-มาไม่สะดวกอีกด้วย¹

¹ ประพัฒน์ ลักษณะพิสุทธิ์ และคณะ, "การใช้เวลาว่างและกิจกรรมสันทนาการของประชากรกรุงเทพมหานคร," รายงานการวิจัย (กทม : สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2523), (อค์สำเนา).

ในปีเดียวกัน วาสนา - คุณาอภิสิทธิ์ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การใช้เวลาว่างของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร" เพื่อศึกษาถึงการใช้เวลา ความสนใจ และปัญหาในการใช้เวลาว่างของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร โดยได้สร้างแบบสอบถามแบบหรร จาคำตอบ ปลายเปิด และมาทราส่วนประเมินค่าโดยส่งแบบสอบถามไปยังนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 540 คน ได้แบบสอบถามคืนมาทั้งหมด 419 ชุด คิดเป็นร้อยละ 77.59 ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบค่าที และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่นักเรียนสนใจและทำมากที่สุดในเวลาว่างคือ กิจกรรมบันเทิง รองลงมาคือ กิจกรรมกีฬาและกิจกรรมการอ่านหนังสือ นักเรียนใช้เวลาว่างส่วนมากที่โรงเรียนโดยเข้าร่วมกิจกรรมทัศนศึกษาและกีฬา ซึ่งเป็นกิจกรรมที่โรงเรียนจัดให้กิจกรรมที่นักเรียนทำมากที่สุดหลังโรงเรียนเลิกคือ การพูดคุยกับเพื่อน ประเภทของกิจกรรมกีฬาที่นักเรียนชอบมากที่สุดคือ วอลเลย์บอล แบดมินตัน เกมส่ตอสู่งกันตัว ฟุตบอลและวอลเลย์บอล ส่วนปัญหาที่นักเรียนประสบในการใช้เวลาว่างคือ เวลา อุดหนุน และสถานที่ไม่เพียงพอ

จากการทดสอบค่าทีพบว่า นักเรียนชายกับนักเรียนหญิงและนักเรียนโรงเรียนรัฐบาลกับนักเรียนโรงเรียนราษฎร์มีความสนใจในการใช้กิจกรรมในเวลาว่างไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 ยกเว้นกิจกรรมกีฬาศิลปหัตถกรรมและประดิษฐ์สิ่งของ

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวพบว่า นักเรียนระดับมัธยมศึกษาใช้เวลาว่างนอกเวลาเรียน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01¹

¹ วาสนา คุณาอภิสิทธิ์, "การใช้เวลาว่างของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523).

ในปี พ.ศ. 2524 วีพงษ์ บางท่าไม้ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการจัดและดำเนินการกีฬาจังหวัด" เพื่อศึกษาปัญหาการจัดและดำเนินการกีฬาจังหวัดของเจ้าหน้าที่กีฬาจังหวัดทุกจังหวัด โดยสร้างแบบสอบถามแบบให้กรวจคำตอบ มาตราส่วนประเมินค่าและแบบปลายเปิด โดยส่งแบบสอบถามไปยังเจ้าหน้าที่กีฬาจังหวัด 144 คน ได้รับแบบสอบถามคืนมา 126 ชุด คิดเป็นร้อยละ 87.50 ใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาร้อยละ ค่าเฉลี่ย นำเสนอในรูปตารางและความเรียง

ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาส่วนใหญ่ที่เจ้าหน้าที่กีฬาจังหวัดประสบมากที่สุด การขาดแคลนในค่านางประมาณในการดำเนินงาน จำนวนเจ้าหน้าที่กีฬาจังหวัดอุปกรณ และสนามกีฬา ผู้ฝึกสอน และผู้ตัดสินกีฬา ตลอดจนขาดความเอาใจใส่ของผู้บริหารงานกีฬาจังหวัด ความนิยมกีฬาของประชาชนเริ่มล้าสมัยจากมากไปน้อยคือ ฟุตบอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล เซปักตะกร้อ และกรีฑาตามลำดับ ปริมาณการจัดการแข่งขันเฉลี่ยทุกจังหวัดใน 1 ปี ฟุตบอล 3 ครั้ง บาสเกตบอล 2 ครั้ง วอลเลย์บอล 2 ครั้ง เซปักตะกร้อ 2 ครั้ง และกรีฑา 2 ครั้ง¹

การวิจัยในต่างประเทศ

ในปี ค.ศ. 1972 แฟลช (Flach) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของทหารผ่านศึกเวียดนาม ซึ่งอยู่ในโรงพยาบาลในเมืองวาโกและ

¹วีพงษ์ บางท่าไม้, "ปัญหาการจัดและดำเนินการกีฬาจังหวัด," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ ภาควิชาพลศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2524).

เมืองเท็กซัส" เพื่อศึกษาถึงการสมัครใจเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการของทหารผ่านศึกเวียดนาม โดยใช้แบบสอบถาม สอดถามทหารผ่านศึกเวียดนามชายซึ่งมีอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวนทั้งหมด 103 คน ผลการวิจัยพบว่า เขาสมัครใจที่จะเลือกเล่นบิลเลียดร้อยละ 32 ฟังเพลงยอดนิยมจากเทปบันทึกเสียงร้อยละ 25 ชมภาพยนตร์ร้อยละ 23 ตกปลาเป็นงานอดิเรกร้อยละ 22 ฟังรายการวิทยุร้อยละ 21 ท่องเที่ยวตกปลาร้อยละ 19 เล่นโบว์ลิ่งร้อยละ 17 ว่ายน้ำร้อยละ 17 ยิงปืนยาวร้อยละ 16 คุ้โทรทัศน์ร้อยละ 16 ซ้อมร้อยละ 15 ยิงปืนร้อยละ 15 ฟังเพลงลูกทุ่งตะวันตกจากเทปร้อยละ 14 ทำงานเกี่ยวกับเครื่องดนตรีร้อยละ 12 ร่วมงานสังสรรค์ร้อยละ 12 เต้นรำร้อยละ 12 เล่นเน็ตบอลร้อยละ 11 เล่นซอฟบอลร้อยละ 11 เล่นโคมโบร้อยละ 11 และเมื่อทำการศึกษาถึงระดับการศึกษาขนาดของครอบครัวแล้วพบว่ามีความสัมพันธ์กับการเลือกกิจกรรมด้วย¹

ในปี ค.ศ. 1974 จังก์เกอร์, แอนเดอร์สัน และมุลเลอร์ (Juncker, Anderson and Mueller) แห่งมหาวิทยาลัยมินนิโซตา ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ชุมชนกีฬาที่คนนิยมในอเมริกาและแคนาดา" เพื่อสำรวจเกี่ยวกับชุมชนกีฬาที่คนนิยมในอเมริกาและแคนาดาโดยใช้แบบสอบถามไปยังสถานที่ต่าง ๆ มากกว่า 2,000 แห่ง ผลการวิจัยพบว่าในอเมริกาเหนือมีชุมชนกีฬามากถึงหมื่น ๆ ชุมชม เพราะเขาเชื่อว่าชุมชนกีฬาเป็นกลุ่มบุคคลที่

ศูนย์วิทยุทรัพยากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

¹Beverly M. Flach, "Recreation Preferences of 103 Vietnam era Veterans at the Veterans Administration Hospital, WaCo, Texas," Completed Research in Health, Physical Education, & Recreation, 15(1973), pp.141-142.

รวมกันขึ้นค้ำจุนจุดหมายอันเดียวกันคือ เพื่อขยายและส่งเสริมความสนใจในการเข้ามีส่วนร่วม
กับกิจกรรมและกิจกรรมอื่น ๆ และกีฬาที่ได้รับความนิยมมากที่สุดคือ ฟุตบอล คาราเต้ แล่นเรือ
สกี ยูโด ฟันดาบ ยิมนาสติกส์ และวทีกี¹

---

¹D.F. Juncker, B.D. Anderson and C.E. Mueller, "Sports Club Development the 70'S Community Involvement," 26th Annual Conference Proceedings of the National Intramural-Recreational Sports Association, pp. 144-147, quoted in Viola K. Kliendienst and Arthur Weston, The Recreational Sports Program : School, Colleges, and Communities, (Englewood Cliffs, N.J. : Prentice-Hall, 1978).